

Obsah

Úvod	7	VIII. Substrát – vegetace – fauna	101
I. Poučení z nedávné geologické minulosti	9	1. Základní pojmy a vztahy	103
1. Výzkum kvartéru a ochrana přírody	11	2. Druhotné změny substrátů a rušivé vlivy	109
2. Budování sítě opěrných profilů k vývoji krajiny v chráněných územích	20	IX. Měkkýši jako modelová skupina	115
II. Biodiverzita a geodiverzita	29	X. Středoevropské bezlesí v čase a prostoru	121
III. Ekofenomény v rámci krajiny	39	1. Vstupní úvaha	122
IV. Svědectví půd	49	2. Doklady z minulosti a jejich výpověď	128
V. Naše nivy v proměnách času	61	3. Historie lesa a bezlesí v kvartéru	134
1. Vznik a vývoj dnešních niv	62	4. Vývoj v poledové době	140
2. Osud niv v dnešní době	71	5. Otázka přirozeného bezlesí v českých zemích a na Slovensku	146
VI. Mokřady v historickém pohledu	81	6. Osudy bezlesí v dnešní době	152
VII. Svahoviny a jejich odkaz	93	XI. Stopy člověka ve tváři krajiny	159
		XII. Závěrečná úvaha	173
		Výběr literatury	177

v širokém měřítku. Co v tomto výhledu stát v našem blízkém okolí, zejména ve střední Evropě, se mnoho nedovíme ani z médií, ani z odborných publikací.

V *Zprávi minulosti* (LOREK 2007) se můžeme seznámit s historií přírody a krajiny během kvartéru, zejména z geologické epochy, která trvá dodnes a jež dostává své jméno, charakteristický klimatický a zejména pak vývoj počtu a přirozenosti druhů v času dykadech na tři světové řádky. Ovšem slychem takové historie mohla zkonstruovat, musíme začít patřit geologické doklady – především se seznámit s procesy, které vytvářely naše přírodní prostředí. Jde o poznatky mnoha vědeckých oborů, které se nutno vzájemně porovnávat na základě své nejvyššího počtu kritérií, neboť jen tak lze dospět k zjednotěnému názoru na skutečnost. Druhá polovina knihy je věnována přehledu modelů

provozu klimatu, jak se to dnes děje. Příkladem je, že zmíníme, jak jsou využívány globální klimatické modely a jejich dopady, které v blízkosti různých vědeckých pracovišť tvoří i největší počítačové úrovně.

V tomto rámci mají hlavní roli především klimatické modely a jejich dopady na život a společnost v globálním měřítku. Pokud vycházíme ze základních faktů dynamiky atmosféry a hydrosféry, můžeme poskytnout dobré služby a doporučení, ale také se s nimi obecně potýkáme i jevy v blízkosti domácností a na naší lidské úrovni v realitě, byť se jejich matematickému zpracování jen jako důležitá. Čertovo kořeno tohoto vědeckého úsilí často – jinak řečeno – vědci společně předkládají jako celistvé, sponou totiž se vzájemně doplňují, neboť ty v biologické oblasti dodnes zastávají velkou roli a zejména v posledních letech.